

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
välisleping
algtekst
11.06.2004
RT II 2004, 7, 23

Rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendav naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokoll

(õ)12.04.10 11:15

[Täiendava protokolliga ratifitseerimise seadus](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Koostatud 15. novembril 2000. a New Yorgis

PREAMBUL

Protokolliosalised,

deklareerides, et naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse vastu võitlemiseks peavad ohvrite päritolu-, transiidi- ja sihtriigid tõhusas kootöös rakendama abinõusid kaubitsemise ärahoidmiseks, kauplejate karistamiseks ning kauplemise ohvrite kaitsmiseks, mis esmajoones tähendab kaitsta rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigusi;

võttes arvesse, et naiste ja laste ning muude isikute ekspluateerimise vastu võitlemiseks ettenähtud nõudeid ja tegevust reguleerivate rahvusvaheliste dokumentide vastuvõtmisest olenemata ei ole vastu võetud inimkaubanduse kõiki asjaolusid käsitlevat ühtset õigusakti;

olles mures selle pärast, et ühtse õigusakti puudumise tõttu ei ole inimkaubandusest ohustatud isikud küllaldaselt kaitstud;

tuletades meelde peaassamblee 1998. aasta 9. detsembri resolutsiooni 53/111, mille alusel on assamblee otsustanud moodustada avatud valitsustevahelise *ad hoc* komisjoni, et välja töötada rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise rahvusvaheline konventsioon ning et arutada naiste ja lastega kaubitsemist käsitleva rahvusvahelise õigusakti väljatöötamist;

olles veendunud, et rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendamine naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmist ja inimkaubanduse eest karistamist käsitleva rahvusvahelise õigusaktiga aitab võidelda selle kuriteo vastu,

on kokku leppinud järgmises.

I. ÜLDSÄTTED

Artikkel 1. Seos rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooniga

1. Protokoll täiendab rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni. Protokolliga tõlgendatakse koos konventsiooniga.

2. Konventsiooni sätteid kohaldatakse protokollis suhtes *mutatis mutandis*, kui protokollis ei ole ette nähtud teisiti.

3. Protokollis artikli 5 kohaselt määratletud õiguserikkumist käsitatakse kooskõlas konventsiooniga määratletud õiguserikkumisena.

Artikkel 2. Eesmärgid

Protokollis eesmärgid on järgmised:

- a) hoida ära ja võidelda inimkaubanduse vastu, pöörates suurimat tähelepanu naistele ja lastele;
- b) kaitsta ja abistada sellise kaubitsemise ohvreid, austades nende inimõigusi;
- c) nende eesmärkide saavutamise nimel soodustada protokolliosaliste vahelist koostööd.

Artikkel 3. Mõisted

Protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *inimkaubandust* tähendab isiku ekspluateerimiseks tema värbamist, vedamist, üleandmist, majutamist või vastuvõtmist, inimröövi toimepanemise või muul viisil jõu kasutamise või sellega ähvardamise, petmise, võimu kuritarvitamise või isiku abitu seisundi ärakasutamise või teist isikut kontrolliva isiku nõusoleku saavutamiseks makse tegemise või vastuvõtmise või muu hüvise pakkumise või vastuvõtmise või muu kuritarvituse teel. Ekspluateerimisena käsitletakse ka teise isiku prostitueerimisele sundimist või muul viisil seksuaalset ärakasutamist, sunniviisilist tööd või teenistust, orjuses või sama laadi seisundis pidamist või elundi sunniviisilist eemaldamist;
- b) inimkaubanduse ohvri nõusolek käesoleva artikli punktis a käsitletud ekspluateerimisega ei muuda selle kuriteo kvalifikatsiooni, kui tegu on toime pandud punktis a nimetatud viisil;
- c) lapse ekspluateerimiseks tema värbamist, vedamist, üleandmist, majutamist või vastuvõtmist käsitatakse inimkaubandusena ka siis, kui seda ei ole toime pandud käesoleva artikli punktis a nimetatud viisil;
- d) *laps* on alla kaheksateistkümneaastane isik.

Artikkel 4. Kohaldamisala

Kui protokollis ei ole ette nähtud teisiti, kohaldatakse seda protokollis artikli 5 alusel määratletud kuriteo tõkestamise ja uurimise ning selle kuriteo toimepanemise eest vastutusele võtmise suhtes, kui kuriteo on toime pannud rahvusvaheline organiseeritud kuritegelik ühendus, ning sellise kuriteo ohvri kaitse suhtes.

Artikkel 5. Kuriteo määratlemine

1. Protokolliosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et määratleda kuritegudena artiklis 3 sätestatud teguviise, kui need on toime pandud tahtlikult.
2. Protokolliosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et määratleda kuriteona:
 - a) oma riigi õiguse põhiprintsiipe arvestades käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratletud kuriteo katse;
 - b) käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratletud kuriteole kaasaaitamine;
 - c) käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratletud kuriteo organiseerimine või kuriteole kallutamine.

II. INIMKAUBANDUSE OHVRI KAITSIMINE

Artikkel 6. Inimkaubanduse ohvri abistamine ja kaitsmine

1. Vajaduse korral muudab protokolliosaline inimkaubandusega seotud kohtumenetluse salajaseks ning oma siseriiklikus õiguses ettenähtud ulatuses kaitseb inimkaubanduse ohvri eraelu ja identiteeti muul viisil.
2. Protokolliosaline näeb oma õigus- või halduskorralduses ette abinõud, mille rakendamine võimaldab anda inimkaubanduse ohvrile vajaduse korral:
 - a) teavet asjaomase kohtu- või haldusmenetluse kohta;
 - b) abi, et tema seisukohti ja huve oleks võimalik õigusrikkuja vastu algatatud kriminaalmenetluses esindada ja arutada kaitse õigusi piiramata.
3. Protokolliosaline kavandab meetmed inimkaubanduse ohvri kehalise, vaimse ja sotsiaalse tervenemise vajaduse korral, koostöös valitsusväliste organisatsioonidega ning muude asjaomaste ühendustega, et:
 - a) anda talle sobiv eluase;
 - b) nõustada teda ja tutvustada talle inimkaubanduse ohvrite seadusjärgseid õigusi talle arusaadavas keeles;
 - c) anda talle arstiabi ning psühholoogilist ja materiaalselt abi;
 - d) korraldada tema tööhõive ning kutseõppe- või muud haridusajad.
4. Käesoleva artikli sätteid kohaldades arvestab protokolliosaline inimkaubanduse ohvriks langenud lapse või muu isiku iga ja sugu ning tema vajadust eluaseme, hariduse ja hoolduse järele ning muid erivajadusi.
5. Protokolliosaline püüab oma territooriumil tagada inimkaubanduse ohvrile julgeoleku.
6. Protokolliosaline võtab oma riigisisese õiguse kohaselt tarvitusele meetmeid, inimkaubanduse ohvrile tekitatud kahju hüvitamiseks.

Artikkel 7. Inimkaubanduse ohvri seisund vastuvõtvast riigis

1. Peale artikli 6 kohaste meetmete võtmise kaalub protokolliosaline seadusandlikke või muid asjakohaseid meetmeid, et võimaldada inimkaubanduse ohvriks jääda teataval juhul ajutiselt või alaliselt tema territooriumile.
2. Käesoleva artikli lõiget 1 kohaldades lähtub protokolliosaline humaansuse ja õilsuse põhimõttest.

Artikkel 8. Inimkaubanduse ohvri tagasisaatmine

1. Protokolliosaline, kelle kodanik inimkaubanduse ohver on või kelle territooriumil alalise elamise õigus oli tal vastuvõtva protokolliosalise territooriumile sisenemise ajal, kohustub võtma ohvri põhjendamatult viivitamata tagasi ja hõlbustab seda, järgides sellele isikule kohaldatavaid turvanõudeid.
2. Kui protokolliosaline saadab inimkaubanduse ohvri tagasi selle protokolliosalise territooriumile, kelle kodanik ohver on või kelle territooriumil alalise elamise õigus oli ohvriks vastuvõtva protokolliosalise territooriumile sisenemise ajal, arvestab ta ohvri julgeoleku nõudeid ja isiku kui inimkaubanduse ohvri suhtes algatatud kohtumenetluse seisundit ning asjaolu, kas tagasipöördumine on vabatahtlik.
3. Vastuvõtvalt protokolliosaliselt asjakohase taotluse saanud protokolliosaline kontrollib põhjendamatult viivitamata, kas inimkaubanduse ohvriks langenud isik on tema kodanik või kas sellel isikul oli tema territooriumil alalise elamise õigus vastuvõtva protokolliosalise territooriumile sisenemise ajal.
4. Et hõlbustada inimkaubanduse ohvriks langenud sellise isiku tagasisaatmist, kellel puuduvad nõuetekohased dokumendid, annab protokolliosaline, kelle kodanik isik on või kelle territooriumil alalise elamise õigus oli isikul vastuvõtva protokolliosalise territooriumile sisenemise ajal, vastuvõtva protokolliosalise taotlusele välja sellise reisidokumendi või muu loa, mis võimaldab isikul reisida ja uuesti oma riigi territooriumile siseneda.
5. Käesoleva artikliga ei ole vastuolus õigused, mis on inimkaubanduse ohvriks ette nähtud vastuvõtva protokolliosalise riigisisese õigusega.
6. Käesoleva artikliga ei ole vastuolus kahe- või mitmepoolne leping või kokkulepe, mis täielikult või osaliselt reguleerib inimkaubanduse ohvri tagasisaatmist.

III. KURITEO ÄRAHOIDMINE, KOOSTÖÖ NING MUUD MEETMED

Artikkel 9. Inimkaubanduse ärahoidmine

1. Protokolliosaline kavandab strateegia ja rakendab muid abinõusid, et:
 - a) hoida ära ja võidelda inimkaubanduse vastu;
 - b) kaitsta inimkaubanduse ohvriks langenud isikuid, eriti naisi ja lapsi taas ohvriseisundisse sattumise eest.
2. Inimkaubanduse ärahoidmiseks püüab protokolliosaline arendada uuringuid ja tõhustada teabevahetust ning ta korraldab asjakohaseid kampaaniaid massiteabevahendite kaudu ja rakendab sotsiaal- ja majandusvaldkonnas muid abinõusid.
3. Käesoleva artikli kohaselt kavandatud strateegia ja muud meetmed hõlmavad valitsusväliste organisatsioonide ja muude asjaomaste ühenduste koostööd.
4. Protokolliosalisel võtavad kahe- või mitmepoolset koostööd tehes meetmeid või tõhustavad neid, et vähendada naiste ja lastega kaubitsemist ning muud inimkaubandust soodustavate selliste tegurite mõju nagu vaesus, arengus mahajäämus ja võimaluste ebavõrdsus.
5. Protokolliosalisel võtavad ja tõhustavad kahe- või mitmepoolset koostööd tehes seadusandlikke meetmeid, nagu hariduses ning sotsiaal- ja kultuurivaldkonnas, et vähendada nõudlust, mis soodustab inimkaubandusele viivat naiste ja laste ning muude isikute igal viisil eksploateerimist.

Artikkel 10. Teabevahetus ja väljaõpe

1. Protokolliosaliste õiguskaitse- ja immigratsiooniasutused või muud asjaomased asutused teevad vajaduse korral koostööd, vahetades oma siseriiklike seaduste kohaselt teavet, et kindlaks teha:
 - a) kas isiku, kes ületab või üritab ületada riigipiiri teise isiku reisidokumendiga või ilma selleta, on inimkaubanduskuriteo toimepanija või ohver;
 - b) selle reisidokumendi liik, mida on isik kasutanud või üritanud kasutada inimkaubanduskuriteo toimepanemiseks riigipiiri ületamisel;
 - c) vahendid ja meetodid, mida organiseeritud kuritegelik ühendus kasutab inimkaubanduskuriteo toimepanemiseks, nagu ohvrite värbamine ja vedamine, marsruudid, inimkaubanduses osalevate üksikisikute ja ühenduste seosed, ning nende isikute ja ühenduste kindlakstegemise meetmed.

2. Inimkaubanduse ärahoidmiseks korraldab või tõhustab protokolliosaline õiguskaits- ja immigratsiooniametnike ning muude asjaomaste ametnike väljaõpet. Väljaõpe peaks keskenduma meetoditele, mida kasutatakse inimkaubanduse ärahoidmiseks, kaubitsejate vastutusele võtmiseks ning ohvrite õiguste kaitseks ja ohvrite kaitseks kaubitsejate eest. Väljaõpe peaks samuti võtma arvesse vajadust käsitleda inimõigusi ning lastega ja soolise kuuluvusega seotud küsimusi ning innustada koostööle valitsusväliseid organisatsioone ja muid asjaomaseid ühendusi.

3. Teabe vastu võtnud protokolliosaline rahuldab teabe edastanud protokolliosalise taotluse kohaldada teabe kasutamisele piiranguid.

Artikkel 11. Piirikontrolli tõhustamise meetmed

1. Protokolliosalisele isikute vaba liikumise tagamiseks pandud rahvusvaheliste kohustustega ei ole vastuolus protokolliosalise õigus muuta piirikontroll inimkaubanduse ärahoidmise või avastamise huvides võimalikult tõhusaks.

2. Protokolliosaline võtab seadusandlikke või muid meetmeid, et võimalikult tõhusalt tõkestada veoettevõtjate käitatavate sõidukite kasutamist artikli 5 kohaselt määratletava kuriteo toimepanemisel.

3. Kui see on vajalik ega ole vastuolus rahvusvaheliste konventsioonidega, paneb protokolliosaline oma veoettevõtjatele või veovahendi omanikule või käitajale kohustuse teha kindlaks, kas kõigil reisijatel on vajalikud reisidokumendid vastuvõtvasse riiki sisenemiseks.

4. Protokolliosaline võtab kooskõlas oma siseriikliku õigusega meetmeid, et näha ette karistus käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud kohustuse rikkumise eest.

5. Protokolliosaline kavandab selliste meetmete võtmise, mis tema siseriikliku õiguse kohaselt võimaldavad keelata riiki siseneda selle protokollil alusel määratletava kuriteo toimepanemisega seotud isikul või mis võimaldavad selle isiku viisa tühistada.

6. Konventsiooni artikliga 27 ei ole vastuolus protokolliosaliste piirikontrolliasutuste õigus luua ja kasutada otsesidekanaleid ning õigus tõhustada asutuste koostööd muul viisil.

Artikkel 12. Dokumentide turvalisus ja dokumentide kontrollimine

Protokolliosaline võtab oma võimaluste piires meetmeid, et tagada:

- a) tema väljaantava reisidokumendi ja isikut tõendava muu dokumendi selline kvaliteet, mis raskendab nende väärkasutamist ja võltsimist ning võltsitud dokumendi paljundamist ja väljastamist;
- b) protokolliosalise väljaantud või tema nimel väljastatud reisidokumendi või isikut tõendava muu dokumendi terviklikkus ja turvalisus ning et vältida dokumendi ebaseaduslikku valmistamist, väljaandmist ja kasutamist.

Artikkel 13. Dokumentide seaduslikkus ja kehtivus

Teise protokolliosalise taotlusel kontrollib protokolliosaline oma siseriiklikku seadust järgides mõistliku aja jooksul, kas tema nimel väljaantud või väidetavalt tema nimel väljaantud ja eeldatavasti inimestega kaubitsemiseks kasutatav reisidokument või muu isikut tõendav dokument on seaduslik ja kas dokument kehtib.

IV. LÕPPSÄTTED

Artikkel 14. Välistav klausel

1. Protokolliga ei ole vastuolus riikide ja üksikisikute õigused, kohustused ja ülesanded, mis tulenevad rahvusvahelistest humanitaar- ja inimõigustest ning rahvusvahelise õiguse muudest valdkondadest ning eelkõige 1951. aasta pagulasseisundi konventsioonist ja selle 1967. aasta protokollist ning neis esitatud välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõttest.

2. Protokollis ettenähtud abinõusid tõlgendatakse ja rakendatakse viisil, mis välistab isiku diskrimineerimise sellel alusel, et ta on inimkaubanduse ohver. Tõlgendamine ja rakendamine on kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud mittediskrimineerimise põhimõtetega.

Artikkel 15. Vaidluste lahendamine

1. Protokolliosalised püüavad protokollil tõlgendamise või kohaldamise üle tekkinud vaidlused lahendada läbirääkimiste teel.

2. Kui protokollil tõlgendamise või kohaldamise üle tekkinud vaidlust ei ole protokolliosalistel võimalik lahendada läbirääkimiste teel mõistliku aja jooksul, esitatakse vaidlusasi ühe protokolliosalise taotlusel lahendada vahekohtule. Kui vahekohtule taotluse esitamisest alates kuue kuu jooksul ei ole protokolliosalised jõudnud vahekohtu korralduses kokkuleppele, võib kes tahes neist kooskõlas Rahvusvahelise Kohtu põhikirjaga esitada vaidluse lahendamise taotluse Rahvusvahelisele Kohtule.

3. Protokolliosaline võib protokollile alla kirjutades, ratifitseerides, vastu võttes või kinnitades või sellega ühinedes teatada, et ta käesoleva artikli lõiget 2 ei kohalda. Teised protokolliosalised ei pea käesoleva artikli lõike 2 kohta reservatsiooni teinud protokolliosalisega suheldes seda lõiget järgima.

4. Käesoleva artikli lõike 3 kohaselt reservatsiooni teinud protokolliosaline võib reservatsiooni Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile saadetava teatega igal ajal tagasi võtta.

Artikkel 16. Allakirjutamine, ratifitseerimine, vastuvõtmine või kinnitamine ja ühinemine

1. Protokoll on kõigile riikidele allakirjutamiseks avatud 12. kuni 15. detsembrini 2000 Palermos Itaalias ning pärast seda kuni 12. detsembrini 2002 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peakorteris New Yorgis.

2. Protokoll on allakirjutamiseks avatud ka piirkonna majanduskoostöö organisatsioonidele, tingimusel et vähemalt üks selle organisatsiooni liikmesriik on protokollile kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 alla kirjutanud.

3. Protokoll ratifitseeritakse, võetakse vastu või kinnitatakse. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskiri antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile. Piirkonna majanduskoostöö organisatsioon võib oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirja hoiule anda, kui seda on teinud vähemalt üks tema liikmesriik. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirjas teatab organisatsioon, milline on tema pädevus protokolliga reguleeritavates asjades. Organisatsioon teatab hoiulevõtjale ka oma pädevuse muutumisest.

4. Protokoll on ühinemiseks avatud igale riigile või igale piirkonna majanduskoostöö organisatsioonile, kui vähemalt üks organisatsiooni liikmesriik on protokolliosaline. Ühinemiskiri antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile. Ühinemiskirja üle andes teatab piirkonna majanduskoostöö organisatsioon, milline on tema pädevus protokolliga reguleeritavates asjades. Organisatsioon teatab hoiulevõtjale ka oma pädevuse muutumisest.

Artikkel 17. Jõustumine

1. Protokoll jõustub üheksakümnendal päeval pärast neljakümnenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamiskirja või ühinemiskirja hoiule andmist, kuid mitte enne konventsiooni jõustumist. Käesoleva lõike tähenduses ei täienda piirkonna majanduskoostöö organisatsiooni hoiuleantud dokument organisatsiooni liikmesriigi hoiuleantud dokumenti.

2. Kui riik või piirkonna majanduskoostöö organisatsioon ratifitseerib, võtab vastu või kinnitab protokollile või ühineb sellega pärast neljakümnenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamiskirja või ühinemiskirja hoiuleandmist, jõustub protokoll tema suhtes kolmekümnendal päeval pärast seda, kui riik või organisatsioon on asjaomase dokumendi hoiule andnud, või päeval, mil protokoll jõustub käesoleva artikli lõike 1 kohaselt, olenevalt sellest, milline sündmus toimub hiljem.

Artikkel 18. Muutmine

1. Protokollile jõustumisest alates viie aasta möödudes võib osalisriik teha muudatusettepaneku ning esitada selle Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile, kes edastab muudatuse teksti protokolliosalistele ja konventsiooniosalistele konverentsile arutamiseks ja ettepaneku suhtes otsuse tegemiseks. Konventsiooniosalistele konverentsist osa võtvad protokolliosalised teevad kõik endast oleneva selleks, et võtta muudatus vastu konsensuse teel. Kui konsensuse saavutamise võimalused on ammendatud ning kokkuleppele ei jõuta, korraldatakse protokolliosalistele konverentsil hääletamine ja muudatus võetakse vastu, kui selle poolt on kaks kolmandikku konverentsil osalevatest ja hääletavatest osalisriikidest.

2. Piirkonna majanduskoostöö organisatsioonid kasutavad oma hääleõigust nende pädevuses olevates asjades käesoleva artikli alusel ja nende häälte arv on võrdne nende liikmesriikide arvuga, kes on protokolliosalised. Organisatsioon ei kasuta oma hääleõigust, kui hääleõigust kasutab tema liikmesriik ja *vice versa*.

3. Protokolliosaline ratifitseerib, võtab vastu või kinnitab käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastuvõetud muudatuse.

4. Kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 vastu võetud muudatus jõustub osalisriigi suhtes üheksakümnendal päeval pärast seda, kui muudatuse ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirja on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile hoiule antud.

5. Jõustunud muudatus on kohustatud järgima protokolliosaline, kes on teatanud, et ta muudatusega nõustub. Teised protokolliosalised kohaldavad käesolevat protokollile ja varasemat muudatus, mille nad on ratifitseerinud, vastu võtnud või kinnitanud.

Artikkel 19. Denonsseerimine

1. Osalisriik võib protokollide denonsseerida Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri saadetava kirjaliku teatega. Denonsseerimine jõustub teate kättesaamisest arvates ühe aasta pärast.

2. Piirkonna majanduskoostöö organisatsioon lakkab olemast protokolliosaline, kui kõik tema liikmesriigid on protokollide denonsseerinud.

Artikkel 20. Hoiulevõtja ja keeled

1. Protokollide hoiulevõtjaks määratakse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär.

2. Käesoleva protokollide originaal, mille araabia-, hiina-, inglise-, prantsuse- ja venekeelne tekst on võrdselt autentne, antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri.

Selle kinnituseks on valitsuste täievolilised esindajad protokollidele alla kirjutanud.

PROTOCOL TO PREVENT, SUPPRESS AND PUNISH TRAFFICKING IN PERSONS, ESPECIALLY WOMEN AND CHILDREN, SUPPLEMENTING THE UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME

PREAMBLE

The States Parties to this Protocol,

Declaring that effective action to prevent and combat trafficking in persons, especially women and children, requires a comprehensive international approach in the countries of origin, transit and destination that includes measures to prevent such trafficking, to punish the traffickers and to protect the victims of such trafficking, including by protecting their internationally recognized human rights,

Taking into account the fact that, despite the existence of a variety of international instruments containing rules and practical measures to combat the exploitation of persons, especially women and children, there is no universal instrument that addresses all aspects of trafficking in persons,

Concerned that, in the absence of such an instrument, persons who are vulnerable to trafficking will not be sufficiently protected,

Recalling General Assembly resolution 53/111 of 9 December 1998, in which the Assembly decided to establish an open-ended intergovernmental *ad hoc* committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration of, *inter alia*, an international instrument addressing trafficking in women and children,

Convinced that supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime with an international instrument for the prevention, suppression and punishment of trafficking in persons, especially women and children, will be useful in preventing and combating that crime,

Have agreed as follows:

I. GENERAL PROVISIONS

Article 1. Relation with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

1. This Protocol supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. It shall be interpreted together with the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol unless otherwise provided herein.

3. The offences established in accordance with article 5 of this Protocol shall be regarded as offences established in accordance with the Convention.

Article 2. Statement of purpose

The purposes of this Protocol are:

- (a) To prevent and combat trafficking in persons, paying particular attention to women and children;
- (b) To protect and assist the victims of such trafficking, with full respect for their human rights; and
- (c) To promote cooperation among States Parties in order to meet those objectives.

Article 3. Use of terms

For the purposes of this Protocol:

- (a) "Trafficking in persons" shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;
- (b) The consent of a victim of trafficking in persons to the intended exploitation set forth in subparagraph (a) of this article shall be irrelevant where any of the means set forth in subparagraph (a) have been used;
- (c) The recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of a child for the purpose of exploitation shall be considered "trafficking in persons" even if this does not involve any of the means set forth in subparagraph (a) of this article;
- (d) "Child" shall mean any person under eighteen years of age.

Article 4. Scope of application

This Protocol shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention, investigation and prosecution of the offences established in accordance with article 5 of this Protocol, where those offences are transnational in nature and involve an organized criminal group, as well as to the protection of victims of such offences.

Article 5. Criminalization

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the conduct set forth in article 3 of this Protocol, when committed intentionally.
2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences:
 - (a) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article;
 - (b) Participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 of this article; and
 - (c) Organizing or directing other persons to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article.

II. PROTECTION OF VICTIMS OF TRAFFICKING IN PERSONS

Article 6. Assistance to and protection of victims of trafficking in persons

1. In appropriate cases and to the extent possible under its domestic law, each State Party shall protect the privacy and identity of victims of trafficking in persons, including, *inter alia*, by making legal proceedings relating to such trafficking confidential.
2. Each State Party shall ensure that its domestic legal or administrative system contains measures that provide to victims of trafficking in persons, in appropriate cases:
 - (a) Information on relevant court and administrative proceedings;
 - (b) Assistance to enable their views and concerns to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders, in a manner not prejudicial to the rights of the defence.
3. Each State Party shall consider implementing measures to provide for the physical, psychological and social recovery of victims of trafficking in persons, including, in appropriate cases, in cooperation with non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society, and, in particular, the provision of:
 - (a) Appropriate housing;
 - (b) Counselling and information, in particular as regards their legal rights, in a language that the victims of trafficking in persons can understand;
 - (c) Medical, psychological and material assistance; and
 - (d) Employment, educational and training opportunities.
4. Each State Party shall take into account, in applying the provisions of this article, the age, gender and special needs of victims of trafficking in persons, in particular the special needs of children, including appropriate housing, education and care.
5. Each State Party shall endeavour to provide for the physical safety of victims of trafficking in persons while they are within its territory.
6. Each State Party shall ensure that its domestic legal system contains measures that offer victims of trafficking in persons the possibility of obtaining compensation for damage suffered.

Article 7. Status of victims of trafficking in persons in receiving States

1. In addition to taking measures pursuant to article 6 of this Protocol, each State Party shall consider adopting legislative or other appropriate measures that permit victims of trafficking in persons to remain in its territory, temporarily or permanently, in appropriate cases.
2. In implementing the provision contained in paragraph 1 of this article, each State Party shall give appropriate consideration to humanitarian and compassionate factors.

Article 8. Repatriation of victims of trafficking in persons

1. The State Party of which a victim of trafficking in persons is a national or in which the person had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving State Party shall facilitate and accept, with due regard for the safety of that person, the return of that person without undue or unreasonable delay.
2. When a State Party returns a victim of trafficking in persons to a State Party of which that person is a national or in which he or she had, at the time of entry into the territory of the receiving State Party, the right of permanent residence, such return shall be with due regard for the safety of that person and for the status of any legal proceedings related to the fact that the person is a victim of trafficking and shall preferably be voluntary.
3. At the request of a receiving State Party, a requested State Party shall, without undue or unreasonable delay, verify whether a person who is a victim of trafficking in persons is its national or had the right of permanent residence in its territory at the time of entry into the territory of the receiving State Party.
4. In order to facilitate the return of a victim of trafficking in persons who is without proper documentation, the State Party of which that person is a national or in which he or she had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving State Party shall agree to issue, at the request of the receiving State Party, such travel documents or other authorization as may be necessary to enable the person to travel to and re-enter its territory.
5. This article shall be without prejudice to any right afforded to victims of trafficking in persons by any domestic law of the receiving State Party.
6. This article shall be without prejudice to any applicable bilateral or multilateral agreement or arrangement that governs, in whole or in part, the return of victims of trafficking in persons.

III. PREVENTION, COOPERATION AND OTHER MEASURES

Article 9. Prevention of trafficking in persons

1. States Parties shall establish comprehensive policies, programmes and other measures:
 - (a) To prevent and combat trafficking in persons; and
 - (b) To protect victims of trafficking in persons, especially women and children, from revictimization.
2. States Parties shall endeavour to undertake measures such as research, information and mass media campaigns and social and economic initiatives to prevent and combat trafficking in persons.
3. Policies, programmes and other measures established in accordance with this article shall, as appropriate, include cooperation with non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society.
4. States Parties shall take or strengthen measures, including through bilateral or multilateral cooperation, to alleviate the factors that make persons, especially women and children, vulnerable to trafficking, such as poverty, underdevelopment and lack of equal opportunity.
5. States Parties shall adopt or strengthen legislative or other measures, such as educational, social or cultural measures, including through bilateral and multilateral cooperation, to discourage the demand that fosters all forms of exploitation of persons, especially women and children, that leads to trafficking.

Article 10. Information exchange and training

1. Law enforcement, immigration or other relevant authorities of States Parties shall, as appropriate, cooperate with one another by exchanging information, in accordance with their domestic law, to enable them to determine:
 - (a) Whether individuals crossing or attempting to cross an international border with travel documents belonging to other persons or without travel documents are perpetrators or victims of trafficking in persons;
 - (b) The types of travel document that individuals have used or attempted to use to cross an international border for the purpose of trafficking in persons; and
 - (c) The means and methods used by organized criminal groups for the purpose of trafficking in persons, including the recruitment and transportation of victims, routes and links between and among individuals and groups engaged in such trafficking, and possible measures for detecting them.
2. States Parties shall provide or strengthen training for law enforcement, immigration and other relevant officials in the prevention of trafficking in persons. The training should focus on methods used in preventing

such trafficking, prosecuting the traffickers and protecting the rights of the victims, including protecting the victims from the traffickers. The training should also take into account the need to consider human rights and child- and gender-sensitive issues and it should encourage cooperation with non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society.

3. A State Party that receives information shall comply with any request by the State Party that transmitted the information that places restrictions on its use.

Article 11. Border measures

1. Without prejudice to international commitments in relation to the free movement of people, States Parties shall strengthen, to the extent possible, such border controls as may be necessary to prevent and detect trafficking in persons.

2. Each State Party shall adopt legislative or other appropriate measures to prevent, to the extent possible, means of transport operated by commercial carriers from being used in the commission of offences established in accordance with article 5 of this Protocol.

3. Where appropriate, and without prejudice to applicable international conventions, such measures shall include establishing the obligation of commercial carriers, including any transportation company or the owner or operator of any means of transport, to ascertain that all passengers are in possession of the travel documents required for entry into the receiving State.

4. Each State Party shall take the necessary measures, in accordance with its domestic law, to provide for sanctions in cases of violation of the obligation set forth in paragraph 3 of this article.

5. Each State Party shall consider taking measures that permit, in accordance with its domestic law, the denial of entry or revocation of visas of persons implicated in the commission of offences established in accordance with this Protocol.

6. Without prejudice to article 27 of the Convention, States Parties shall consider strengthening cooperation among border control agencies by, *inter alia*, establishing and maintaining direct channels of communication.

Article 12. Security and control of documents

Each State Party shall take such measures as may be necessary, within available means:

(a) To ensure that travel or identity documents issued by it are of such quality that they cannot easily be misused and cannot readily be falsified or unlawfully altered, replicated or issued; and

(b) To ensure the integrity and security of travel or identity documents issued by or on behalf of the State Party and to prevent their unlawful creation, issuance and use.

Article 13. Legitimacy and validity of documents

At the request of another State Party, a State Party shall, in accordance with its domestic law, verify within a reasonable time the legitimacy and validity of travel or identity documents issued or purported to have been issued in its name and suspected of being used for trafficking in persons.

IV. FINAL PROVISIONS

Article 14. Saving clause

1. Nothing in this Protocol shall affect the rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, including international humanitarian law and international human rights law and, in particular, where applicable, the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees and the principle of non-refoulement as contained therein.

2. The measures set forth in this Protocol shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are victims of trafficking in persons. The interpretation and application of those measures shall be consistent with internationally recognized principles of non-discrimination.

Article 15. Settlement of disputes

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Protocol through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Protocol that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties

are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Protocol, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 16. Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open to all States for signature from 12 to 15 December 2000 in Palermo, Italy, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 12 December 2002.

2. This Protocol shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Protocol in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Protocol is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Protocol. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 17. Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, except that it shall not enter into force before the entry into force of the Convention. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Protocol enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is the later.

Article 18. Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Protocol, a State Party to the Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The States Parties to this Protocol meeting at the Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties to this Protocol present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Protocol and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 19. Denunciation

1. A State Party may denounce this Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Protocol when all of its member States have denounced it.

Article 20. Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Protocol.
2. The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

Õiend

Metaandmetes parandatud akti andja: Riigikogu. Lisatud seosed.